Provinciale Staten

Notulen van 21 april 2017

(vastgesteld tijdens de vergadering van Provinciale Staten van Zeeland op 9 juni 2017)

1. Opening en berichten van verhindering 1
2. Mededelingen 1
3. Vaststellen agenda 1
4. Vaststellen notulen 2
5. Ingekomen stukken 2
6. E-mail van Dorpsraad Nieuwvliet aan PS van 31 maart 2017, met zienswijze Kustvisie .....(17006511) 2
7. Brief bestuur Rekenkamer Zeeland van 31 maart 2017, met jaarverslag 2016 .....(170007158) 2
8. Brief PvZ van 7 april 2017 over toekomst middelbaar onderwijs Zeeuws-Vlaanderen en Bèta College .....(17007987) 3
9. Brief IPO van 5 april 2017 met gezamenlijke investeringsagenda UvW, IPO en VNG .....(17007743) 3
10. Brief gemeente Terneuzen aan Tweede Kamer van 12 april 2017 met motie oplossen problematiek bestaande kerncentrale Borssele .....(17008438) 3
11. Ingekomen stukken GS en CvdK 3
12. Brief GS van 4 april 2017, met wijziging tekst Natuurvisie Zeeland 2017-2022 .....(17007178) 3
13. Hamerstukken 3
14. Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding ter inzage gelegde GS-notulen en onderliggende stukken .....(CST-127) 3
15. Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding brief nr. 17006027, stand van zaken Thermphos .....(ONTW-129) 3
16. Statenvoorstel Natuurvisie Zeeland 2017-2022 .....(DIO-124) 3
17. Statenvoorstel Startnotitie Omgevingsvisie en -verordening .....(DIO-125) 3
18. Voorstellen 4
19. Statenvoorstel plan van aanpak Thermphos .....(DIO-130) 4
20. Vragensessie 14
21. Moties, niet behorend bij een agendapunt 14
22. Resumptie van de besluiten; statengriffier gemachtigd 14
23. Sluiting 14

Drieëntwintigste vergadering van de Provinciale Staten van Zeeland

(Zittingsperiode 2015-2019)

vrijdag, 21 april 2017

Voorzitter: de heer drs. J.M.M. Polman, commissaris van de Koning in Zeeland.

Aanwezig zijn de leden F. Babijn, C.L.M. van den Berge, C.W. Bierens, V. Bosch, ing. J.J. van Burg MSc, P. van Dijk, A.I.G. Dorst, ing. E. Erbisim, drs. M.J. Faasse, mr. H.J. van Geesbergen, A.J. Geluk, dr. T. van Gent, drs. ing. R.M. Haaze, dr. A.M.M. van Haperen, ir. N. Heerkens, J.A.M. van Hertum MA, M.J.J. Janssens, dr. J.L. Kool-Blokland, P.C.A. de Milliano-van den Hemel, J.R. Oudeman, drs. A. Pijpelink, J.J. Rijkse, M. Rijksen-Blok, K. Roelse, drs. R. Ruissen, mr. ing. R.A.J. Schonis, G.W.A. Temmink, ir. S.H.J. Tuinder, drs. J. van de Velde, A.G.M. Veraart MA, J.H. Verburg, R.A. Viergever, ing. J.L. de Visser, M.A. van 't Westeinde, W. Willemse en R.L.J.M de Wit , te zamen 36 leden, alsmede de heer drs. P. Joosse, griffier der Staten.

Verder zijn aanwezig mevrouw C.M.M. Schönknecht-Vermeulen en de heren drs. J. de Bat, A.J. van der Maas en drs. B.J. de Reu, leden van Gedeputeerde Staten.

1. Opening en berichten van verhindering

Opening: 09.30 uur.

De **voorzitter.** Leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten, medewerkers van de griffie en van de ambtelijke organisatie, belangstellenden op de publieke tribune, vertegenwoordigers van de media en degenen die ons thuis via internet of Omroep Zeeland volgen, hartelijk welkom bij deze vergadering van Provinciale Staten.

Bericht van verhindering is ontvangen van de leden Roeland, Van Unen en Van Veen-de Rechter.

2. Mededelingen

De **voorzitter**. Helaas moet ik de vergadering om 11.00 uur verlaten vanwege de herdenking van een goede vriend die is overleden. Indien nodig zal na dat tijdstip de heer Van Geesbergen mij vervangen.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter**. Aan de agenda is als hamerstuk toegevoegd het bekrachtigen van de geheimhouding met betrekking tot mededelingen die deze week in een besloten vergadering over Perkpolder zijn gedaan.

Voorts is zojuist in het Presidium gesproken over het verzoek van de SGP-fractie om het statenvoorstel "Verbod varend ontgassen opnemen in de provinciale milieuverordening" (DIO-123) als bespreekstuk te behandelen. Vervolgens kwam in het Presidium de vraag aan de orde of --mede gelet op de mogelijkheid dat in verband met dit voorstel nog nadere afwegingen aan de orde komen na behandeling door de commissie-- dit onderwerp niet beter tijdens de volgende statenvergadering aan de orde kan worden gesteld.

Hierover kan van mening worden verschild. Sommigen zullen er misschien de voorkeur aan geven om dit voorstel gewoon vandaag te behandelen; anderen zijn er wellicht voor om deze behandeling te verdagen. Als dat bij het college in juridische zin geen problemen oplevert, kan dit voorstel tijdens de volgende statenvergadering worden behandeld. Ik kijk even naar het college. Stel dat de Staten tot uitstel zouden besluiten, levert dat dan geen bestuurlijk-juridische problemen op? Mij blijkt dat dat niet het geval zou zijn. Verdagen is dus in principe mogelijk en ik leg de Staten dit procedurevoorstel voor.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Ik zou er blij mee zijn wanneer de behandeling van dit voorstel zou worden uitgesteld. In een mailtje aan de collega's heb ik gesteld dat er wellicht sprake is van een fout. Ik voel het althans zó aan dat wij, statenleden, iets over het hoofd hebben gezien. Als het college de Staten de ruimte biedt om hier nog eens over te spreken, wordt dat door mij zeer gewaardeerd.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Zorgvuldige besluitvorming staat wat mij betreft bovenaan en dus wil ik de heer Van Burg ter wille zijn.

De heer **Temmink** (GL). Voorzitter. Uiteraard zal ik het oordeel van de meerderheid respecteren, maar wat de fractie van GroenLinks betreft kan dit statenvoorstel vandaag worden behandeld. Ik voel mij niet aangesproken door de woorden "iets over het hoofd gezien". Integendeel, ik denk dat wij een zorgvuldige procedure achter de rug hebben.

De heer **Geluk** (CDA). Voorzitter. Mijn fractie sluit zich aan bij de bijdrage van de heer Van Burg.

Mevrouw **Rijksen-Blok** (CU). Voorzitter. Dat geldt ook voor mijn fractie. Wij zijn vóór een duidelijk provinciaal beleid en het is niet juist om alleen maar een signaal af te geven, zonder een inhoudelijk goede bijdrage te leveren.

De heer **Ruissen** (VVD). Voorzitter. Ook mijn fractie kan zich vinden in de woorden van de heer Van Burg.

De heer **Van Dijk** (PVV). Dat geldt ook voor mijn fractie.

De heer **Veraart** (D66). Voorzitter, mijn fractie zit er toch iets anders in. Blijkbaar leeft nu bij veel fracties het gevoel dat er tijdens de uitvoerige behandeling in de commissie niet goed is nagedacht, dat men fout heeft gezeten, zodat er nu op grond van geheel nieuwe feiten tot inkeer moet worden gekomen. Welnu, wij willen die fracties daarvoor graag de gelegenheid bieden tijdens de volgende commissievergadering, maar wij zijn zeer benieuwd wat er dan aan écht nieuwe feiten naar voren zal komen.

Mevrouw **Tuinder** (SP). Voorzitter. Wij denken dat er in de commissie aan dit onderwerp heel veel tijd is besteed en dat er sprake is geweest van een zorgvuldige afweging, die heeft geleid tot de conclusie dat er sprake kon zijn van een hamerstuk. Wij vinden dan ook dat dit voorstel nu juist wél moet worden behandeld, waarbij de argumenten voor en tegen aan bod kunnen komen.

De **voorzitter**. Ik meen dat in de Staten een meerderheid van oordeel is dat dit statenvoorstel nu niet moet worden behandeld, maar naast mij heeft ineens de gedeputeerde de heer De Reu plaats genomen. Mijnheer De Reu, heeft u een opmerking die met betrekking tot dit ordevoorstel nog invloed zou kunnen hebben op de afweging van de Staten?

De heer **De Reu** (GS). Dat durf ik niet met zekerheid te zeggen, voorzitter, maar ik wijs er toch even op dat ik over de houdbaarheid van dit voorstel een- en andermaal zowel in de commissie als in de Staten opmerkingen heb gemaakt. Dat er hier en daar aan dit besluit een rafelrand zit, is hier bij herhaling aan de orde geweest. Ik heb in juridisch-bestuurlijke zin geen bezwaar tegen uitstel van deze behandeling, maar daarmee zal het hier bedoelde dilemma niet worden weggenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat een meerderheid van de Staten ervoor is om dit statenvoorstel tijdens de volgende statenvergadering aan de orde te stellen, zodat er nog gelegenheid is om er in de commissie nader over te spreken. Het voorstel wordt van de agenda voor de vergadering van vandaag afgevoerd.

De agenda wordt, met inachtneming van de vermelde wijzigingen, vastgesteld.

4. Vaststellen notulen

De **voorzitter**. Gebleken is dat per abuis de notulen van de vergadering van 18 november 2016 --toen werd de begroting voor 2017 behandeld-- nog niet zijn vastgesteld, zodat dat nu dient te gebeuren. Tevens is aan de orde de vaststelling van de notulen van de vergadering van 17 maart 2017.

De notulen van de vergaderingen van18 november 2016 en van 17 maart 2017 worden vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

6. E-mail van Dorpsraad Nieuwvliet aan PS van 31 maart 2017, met zienswijze Kustvisie (17006511)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze mail in handen van GS te stellen ter afdoening van het verzoek.

7. Brief bestuur Rekenkamer Zeeland van 31 maart 2017, met jaarverslag 2016 (17007158)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief over te dragen aan de commissie Bestuur.

8. Brief PvZ van 7 april 2017 over toekomst middelbaar onderwijs Zeeuws-Vlaanderen en Bèta College (17007987)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief voor kennisgeving aan te nemen en ter afdoening in handen te stellen van GS.

9. Brief IPO van 5 april 2017 met gezamenlijke investeringsagenda UvW, IPO en VNG (17007743)

De **voorzitter**. Eerder is voorgesteld om de behandeling van deze brief over te dragen aan de commissie Economie, maar gebleken is dat van deze brief kennis kan worden genomen. Het voorstel is om dit niet verder te behandelen.

Mij blijkt dat de Staten met deze wijze van afdoening kunnen instemmen.

10. Brief gemeente Terneuzen aan Tweede Kamer van 12 april 2017 met motie oplossen problematiek bestaande kerncentrale Borssele (17008438)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

11. Ingekomen stukken GS en CvdK

12. Brief GS van 4 april 2017, met wijziging tekst Natuurvisie Zeeland 2017-2022 (17007178)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, de aangepaste versie Natuurvisie te hanteren bij de behandeling van statenvoorstel Natuurvisie Zeeland 2017-2022 (DIO-124)

13. Hamerstukken

14. Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding ter inzage gelegde GS-notulen en onderliggende stukken (CST-127)

15. Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding brief nr. 17006027, stand van zaken Thermphos (ONTW-129)

Deze voorstellen worden zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

16. Statenvoorstel Natuurvisie Zeeland 2017-2022 (DIO-124)

De **voorzitter**. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Mijn fractie stemt om de volgende redenen tegen deze visie.

De PvZ kan het aan haar achterban niet uitleggen dat er in verband met de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) nog bijna duizend hectare wordt toegevoegd. Wij vinden dat publieke middelen zinvoller dienen te worden ingezet, en niet moeten worden aangewend voor het creëren van een "vrijhaven" voor onkruid en ongedierte. De EHS wordt aangelegd voor het stimuleren van de biodiversiteit, maar de PvZ en haar achterban constateren dat er distelparadijzen zijn ontstaan die veelal worden bevolkt door vossen, eksters, kraaien en kauwen. Het weidevogelbestand is ernstig onder druk komen te staan.

De **voorzitter**. Mijnheer Babijn, stemverklaringen dienen kort te zijn. Als er sprake is van een bijdrage die uitlokt tot debat, moet het voorstel gewoon als bespreekstuk worden geagendeerd. Kunt u uw verklaring afronden?

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter, wij constateren juist een áfname van de biodiversiteit en wij zijn tegen het pilotproject dat met betrekking tot de bufferzones is vermeld. Ook vragen wij aandacht voor de verzilting van Volkerak-Zoommeer. Dat zijn de redenen waarom mijn fractie tegen dit voorstel stemt.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen, onder aantekening dat de heer Babijn geacht wenst te worden, ertegen te hebben gestemd.

17. Statenvoorstel Startnotitie Omgevingsvisie en -verordening (DIO-125)

Dit voorstel wordt zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

18. Voorstellen

19. Statenvoorstel plan van aanpak Thermphos (DIO-130)

De **voorzitter**. Ik maak de leden erop attent dat een onderdeel van dit voorstel is het bekrachtigen van de geheimhouding met betrekking tot een notitie van De Brauw Blackstone Westbroek.

Mevrouw **Pijpelink** (PvdA). Voorzitter. Het college vraagt de Staten in te stemmen met dit voorstel dat onder meer herbevestiging vraagt van de zakelijke houding van de provincie in het dossier Thermphos. Ook wordt ons gevraagd, in te stemmen met de conclusies en aanbevelingen, verwoord in het plan van aanpak.

Vanaf het begin heeft mijn fractie de urgentie en de verantwoordelijkheid gevoeld om voor de generaties na ons de vervuilde boel op de site van Thermphos op te ruimen. Dat het college dit gevoel van urgentie en verantwoordelijkheid met ons deelt, blijkt wel uit de vele inspanningen die het college en de ambtelijke organisatie plegen om dit dossier niet alleen in zakelijk-financieel opzicht op te lossen; ook blijkt uit deze inzet een breed verantwoordelijkheidsgevoel. Vanaf deze plek gaat onze waardering dan ook uit naar college en organisatie.

Voorzitter. Het zou andere overheden enorm sieren wanneer zij een voorbeeld zouden nemen aan dit urgentiebesef en verantwoordelijkheidsgevoel. Het is werkelijk te bizar voor woorden dat wij dit besef en dit gevoel niet bij de nationale en de Europese overheid zien. Zowel de Nederlandse regering als de EU heeft niets gedaan tegen het dumpen van fosfor uit Kazachstan. Ze stonden erbij en ze keken naar het onontkoombare faillissement van Thermphos. Dat deze overheden denken weg te komen met alleen maar kijken hoe Zeeland deze boel gaat oplossen, ziet mijn fractie als regelrechte struisvogelpolitiek, waarmee het wat ons betreft snel gedaan moet zijn.

Het zoethoudertje van demissionair minister Kamp --hij is bereid om met Zeeland te spreken over Thermphos-- stelt mijn fractie op dit moment allerminst gerust. Wij begrijpen dat de sanering van een vervuild industrieterrein, ergens in Zeeland, niet het meest sexy onderwerp is bij de formatie-onderhandelingen, maar dit is niet de houding die mijn fractie wil zien van medeverantwoordelijke bestuurders. Deze situatie vraagt om een regering die het lef heeft om de mouwen op te stropen, die niet wegduikt maar verantwoordelijkheid neemt en Zeeland helpt. Wij zijn blij dat het college een bijdrage van het Rijk dan ook luid en duidelijk in het voorliggende statenvoorstel benoemt: klare en duidelijke taal.

Voorzitter, wij vragen ons af welke positie Zeeland Seaports (ZSP) in dit geheel inneemt. Wij begrijpen heel goed dat men druk bezig is met het proces, gericht op fusie met de haven van Gent. Ook dát is belangrijk en het gaat hierbij om een gedeeld belang, van ZSP en van de provincie. Onze fractie hoort graag van de gedeputeerde of en, zo ja, op welke wijze dit fusieproces ZSP belemmert bij het leveren van een aandeel in de totaaloplossing voor Thermphos. Wat heeft ZSP nodig om wél een bijdrage te kunnen leveren?

Onze fractie zal instemmen met dit voorstel, voorzitter, waarmee wij de zakelijke houding van de provincie goedkeuren en de provincie zich beperkt tot het passief veiligstellen van het terrein. Echter, mijn betoog zal duidelijk hebben gemaakt dat wij de rol van de provincie vanuit maatschappelijk oogpunt en verantwoordelijkheidsgevoel graag zien als een continue aansporing van andere hierbij betrokken en verantwoordelijke partijen om hun aandeel te leveren opdat een stukje Zeeuws grondgebied weer schoon wordt en beschikbaar komt voor economische bedrijvigheid.

Mevrouw **Kool-Blokland** (CDA). Voorzitter. Scherp, duidelijk, hard en snel... Dat is wat de Staten nu krijgen in dit plan van aanpak, althans de eerste drie. Immers, de snelheid gaat dé grote opdracht worden bij de uitvoering van dit plan.

Voorzitter, het is een goede zaak dat er nu eindelijk een plan van aanpak ligt. Wij complimenteren de opstellers ervan en ook complimenteren wij de heer Braakman, onder wiens leiding dit op tijd tot stand is gekomen. De gedeputeerde complimenteren wij met het feit dat hij zijn woord gestand heeft gedaan: er ligt nu een echt plan van aanpak.

De Staten hebben er hard genoeg om gevraagd, voorzitter. Wij wilden inzicht, diepgang en vooral duidelijkheid over de taak die nog op onze schouders ligt en de hardheid van afspraken. Stuksgewijze uiteenrafeling van de verschillende taken en een aanpak voor het oplossen van alle onderscheiden moeilijkheden, dát is datgene waar wij om hebben gevraagd, en dat ligt er nu.

Voorzitter. Het is noodzakelijk geweest om afscheid te nemen van de aannemer. Het is goed dat die hardheid erin is gekomen. De Staten hebben vaak om die harde, zakelijke opstelling gevraagd. In het nu voorliggende plan van aanpak is, voor zover wij het kunnen zien, duidelijk aangegeven wat er nog op ons bordje ligt en hoe, in stappen, dit probleem dient te worden opgelost, door scherpe lijnen te trekken, grenzen vast te stellen en duidelijke afspraken te maken, met een stevige, harde zakelijkheid. Kortom, eindelijk een spoorboekje. Maar nu moet de trein nog volgens dat spoorboekje gaan rijden. De opdracht ligt bij

Van Citters Beheer (VCB) en wij onderstrepen het enorme belang van de snelheid van deze trein. Snelheid met zorgvuldigheid, dat is de kernboodschap die doorklinkt in dit plan van aanpak.

Voorzitter, mijn fractie onderschrijft het grote belang van het inzicht dat wij nu hebben gekregen. Ik denk hierbij aan vergunningen, deadlines voor het storten van materialen, procedures en vooral ook aan de betrokkenheid van alle partijen. En dan nu nog de oplossing; daar zijn al die partijen bij betrokken. Het Rijk is een zeer essentiële partij. Al veel eerder heeft het CDA gesteld dat, als Thermphos in Kijkduin zou zijn gevestigd, het probleem allang zou zijn opgelost. De hierbij aan de orde zijnde kostenpost komt voor de provincie Zeeland neer op 4% van de totale begroting, en dan praten wij nog slechts over de jaarlijkse beheerkosten. Wanneer het Rijk met een vergelijkbare kostenpost zou worden geconfronteerd, zouden wij praten over tien miljard, op een rijksbegroting van 264 miljard. Een dergelijke kostenpost zou voor het Rijk tot ongekende effecten leiden. Wij hebben het dan nog niet eens over de werkelijke kosten die verbandhouden met het plan van aanpak

Wij hebben het dan ook nog niet over de oorzaak van het faillissement van Thermphos. Wat dat betreft heeft het Rijk geopereerd als de drie aapjes: niet kijken, niet horen en niet praten. Dat is een punt, voorzitter, dat wij aan de orde willen stellen. Het voelt als zeer onrechtvaardig dat minister Kamp tot nu toe nog niet bereidwillig is geweest, maar wij hebben een beetje hoop gekregen als gevolg van zijn laatste opmerking, gemaakt in zijn recente brief, namelijk dat hij wil gaan praten. Echter, laten wij alert zijn en voorkomen dat er in deeloplossingen wordt gedacht. Mijn fractie wil graag nú de financiële aspecten vervat zien in een totale afspraak. Dit betekent dat wij slim moeten opereren en dat wij moeten versnellen waar dat mogelijk blijkt te zijn, ook wanneer dat wat extra geld kost. Immers, ons inziens zijn dat kosten die voor de baat uitgaan. Wij horen graag of dat ook de mening is van de gedeputeerde. Graag verkrijgen wij een integraal inzicht in de financiële afspraken met betrekking tot de uitvoering van het plan van aanpak.

Voorzitter. Er wordt straks een motie ingediend, mede door mijn fractie. In deze motie wordt de verantwoordelijkheid sterk bij VCB gelegd. Wij willen benadrukken dat deze verantwoordelijkheid bij VCB blijft liggen en dat de provincie alleen opereert ten aanzien van de zaken die haar aangaan. Ook onderstrepen wij dat wij nu niet achterover moeten gaan leunen en moeten wachten totdat alles gereed is. Wij moeten blijven opereren, voorzitter, opdat de snelheid erin blijft.

Waar het gaat om de betrokkenheid van partijen bij dit dossier, geldt dat in belangrijke mate voor ZSP en Europa, en uiteraard ook voor de partijen die doende zijn met de kabinetsonderhandelingen.

Voorzitter, laten wij dit spoorboekje nu snel hanteren en laten wij er bij VCB op aandringen dat het daarin gestelde nu met de hoogst mogelijke snelheid en zorgvuldigheid wordt opgepakt. Het is mede onze verantwoordelijkheid om dat in financiële zin mogelijk te maken, maar de uiteindelijke uitvoering van het plan van aanpak berust bij VCB.

De heer **Veraart** (D66). Voorzitter. Mijn betoog over dit onderwerp kan ik vandaag kort houden. Immers, in de commissie hebben wij er zeer uitvoerig over gesproken. De SGP-fractie kwam daar zelfs met het idee dat van dit voorstel een hamerstuk kon worden gemaakt, maar Thermphos leek ons toch een wat te groot onderwerp om het op die wijze af te doen. Niettemin had het zo wel gekund omdat wij het in grote lijnen eens zijn. Bespreking van dit voorstel biedt nu een mooie gelegenheid om complimenten uit te delen, hetgeen al is gebeurd. Namens mijn fractie sluit ik mij daar bij aan.

Eén van de punten die wij in verband met dit dossier eerder in deze zaal aan de orde hebben gehad, is een D66-motie over het Zeeland Pact. Dat gebeurde in maart en het ging om de gedachte die in de commissie ook door de SGP-fractie is opgepakt als een "Thermphos-deal", en die straks in een motie aan de orde komt als een totaal-deal. Verder staat centraal dat wij al heel lang pleiten voor een zakelijke aanpak. Of dat een "harde aanpak" moet zijn... Ik weet het niet, voorzitter; als het maar zakelijk is.

Mevrouw Kool stelde zich, sprekend over Kijkduin, nogal hard op. Inderdaad, zou Thermphos bij Kijkduin zijn gevestigd, dan zou het er heel anders hebben uitgezien, maar dat zou toch zonde zijn geweest... Voorzitter, wij hebben het over Zeeland en over de problemen hier. Zoals ook het geval is in andere perifere gebieden in Nederland, voelen wij ons in Zeeland slecht behandeld door het Rijk. Dat moet beter, en daar werken we met z'n allen aan. Laten wij dat hier en ook in Den Haag doen, en niet in Kijkduin.

Over de governance heb ik al eerder gesproken; dit punt komt ook in het voorliggende voorstel aan de orde. Over de financiële middelen behoeven wij nu geen besluit te nemen. Dat bevalt ons wel. Ook het aspect van de governance wordt doorgeschoven naar een later moment, maar wat ons betreft had hierover nu wat meer duidelijkheid geboden kunnen worden. Het is bekend dat mijn fractie ervoor is dat die governance wordt aangepast voor wat betreft VCB, zodat duidelijkheid wordt teruggebracht waar het gaat om de posities, de belangen en de verantwoordelijkheden. Daarmee wordt aangesloten bij de beoogde zakelijke opstelling. Ik hoor graag van de

gedeputeerde op welke termijn de Staten voorstellen hiervoor kunnen verwachten, en of die voorstellen inderdaad overeen zullen komen met de door ons bepleite scheiding tussen posities en verantwoordelijkheden, waarbij de provincie niet méér doet dan datgene waartoe zij verplicht is en alle andere partijen in hun eigen verantwoordelijkheden worden gelaten.

De heer **Verburg** (CU). Voorzitter. Yes, 25 miljoen voor Zeeland! Dat was mijn reactie toen ik het bericht hierover las in de social media. Dank en complimenten aan het adres van de gedeputeerde, de commissie en alle andere hierbij betrokkenen. Nu Thermphos nog; ook wat dat betreft zouden wij graag zo'n "yes-moment" ervaren, liefst nog vóór de zomer, met krantenkoppen als "Kamp omarmt Thermphos-deal" of "Rijk en Europa helpen Thermphos uit de brand".

Voorzitter, het is niet onlogisch om dit te verwachten. Immers, als dergelijke berichten uitblijven, is dat onvoordelig voor álle betrokken partijen, vooral omdat de kosten de pan uit zullen rijzen wanneer de nieuwe kernenergiewetgeving ingaat.

Hoe pakken wij dit aan? Het aantal risico's is schrikbarend groot. De goed opgezette motie van de SGP-fractie die straks zal worden ingediend, vormt wat ons betreft een prima uitgangspunt. Wij steunen deze motie dan ook met overtuiging. Kan de gedeputeerde hiermee uit de voeten of ziet hij nog knelpunten om het voorgestelde proces in te gaan? Wanneer is het naar zijn oordeel mogelijk om de planning te presenteren, met daarin de verschillende mijlpalen als het dekkingsplan, inzicht in specifieke risico's en hun mogelijke impact, en een beeld van het kritieke pad, of de kritieke paden?

Voorzitter. Een belangrijk punt is dat de provincie Zeeland zich richt op haar eigen rol en zich niet laat verleiden tot het oplossen van andermans problemen. Is er inmiddels een voldoende scherp beeld van datgene wat nodig is om de BRZO-status (Besluit risico zware ongevallen) te verwijderen? Waar tijd dé cruciale factor is, is het van belang om zaken zoveel mogelijk parallel aan te pakken: plannen maken én doorwerken. De slibverwerking --het is een onderdeel van de eerste fase, waarvoor de provincie aan de lat staat-- ligt nu ruim een maand stil, zo heb ik begrepen. De gedeputeerde sprak tijdens de laatste commissievergadering geruststellende woorden, maar ik vraag hem om nu wat specifieker aan te geven waarop wordt gewacht om deze productie tot het maximale op te voeren.

Zoals in de nog in te dienen motie wordt verwoord, verwachten wij van het Rijk en ook van ZSP een constructieve en proactieve inzet en bijdrage. Bovendien roepen wij de handhavingsinstanties op om hun gezonde verstand te gebruiken. Veiligheid is en blijft de voornaamste voorwaarde, maar de situatie nú vergt slimme, eenmalige oplossingen en die zouden moeten kunnen afwijken van de situatie waarin de fabriek nog 25 jaar zou moeten draaien.

Voorzitter, mijn fractie stemt in met het voorstel en ook met de nieuwe governance die zal worden voorgelegd.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter, collega's. Het voorstel van het college --geformuleerd naar aanleiding van het vrijwel letterlijk om vijf voor twaalf van VCB ontvangen plan van aanpak voor de verdere sanering van het Thermphos-terrein-- kan de instemming van mijn fractie wegdragen. Daarmee bedoelen wij ook expliciet dat wij slechts kennisnemen van de beoordeling door het college van het plan van aanpak, en instemmen met de zes in het voorstel genoemde conclusies en aanbevelingen. Wij herbevestigen daarmee ook nadrukkelijk de provinciale positie, op grond van een zakelijke houding, waarbij de provinciale verantwoordelijkheid in lijn met het juridische advies zich beperkt tot het passief veilig maken van het terrein.

Tevens stemt mijn fractie in met het vervolgproces, waarbij een definitief financieel voorstel en een voorstel inzake de toekomstige governance aan de Staten zullen worden voorgelegd, zulks na afronding van de gesprekken met grondeigenaar ZSP en het Rijk. Ook deze partijen, alsmede Europa, zullen hun verantwoordelijkheid nu moeten nemen om tot een totaaloplossing te komen, inclusief de nodige financiële inzet op grond van de verantwoordelijkheden en belangen die zij hadden en hebben. Ik denk hierbij ook aan het toekomstperspectief, lees de opbrengsten als gevolg van het opnieuw uitgeven van het terrein, aan de veiligheidsaspecten en, niet te vergeten, aan de voorgeschiedenis. De dumping van fosfor door Kazachstan heeft tot de ondergang van Thermphos geleid.

Voorzitter. Minister Kamp blijkt gevoelig te zijn voor goede, concrete plannen, hetgeen gisteren weer eens is gebleken. En nu lígt er een concreet plan van aanpak. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het ruim twee jaar heeft geduurd. Deze constatering is geen verwijt aan het adres van degenen die nú met dit dossier belast zijn, maar het heeft inderdaad wél lang geduurd. De VVD-fractie is in die zin wel hoopvol gestemd dat er nu schot in de zaak is gekomen. Ook zij heeft waardering voor de grote inzet en positieve houding van het college, in het bijzonder gedeputeerde De Bat, de ambtelijke organisatie en, niet te vergeten, de nieuwe directeur van VCB, de heer Braakman. Niettemin zijn wij er nog niet en de tijd dringt, mede gelet op de veiligheidsaspecten, de kosten en de

veranderende, strengere regelgeving met alle extra financiële consequenties van dien.

Kan de gedeputeerde aangeven wat er momenteel op het terrein aan saneringswerkzaamheden plaatsvindt, of op korte termijn staat te gebeuren? Kan hij aangeven hoe de huidige planning er uitziet waar het gaat om het passief veilig maken van het terrein?

Voorzitter, mijn fractie ziet met betrokkenheid en spanning uit naar het vervolg, waarbij zij nogmaals het belang van een zakelijke opstelling van de provincie wil benadrukken. Tegen die achtergrond zullen wij de straks mede namens ons door de SGP-fractie in te dienen motie van harte steunen.

De heer **Bosch** (PVV). Voorzitter, mijn fractie is blij te kunnen constateren dat de drie maanden aan "ademruimte" die de Staten in januari hebben gegund, voldoende bleken te zijn om met een plan van aanpak op de proppen te komen. Ook wordt er eindelijk opgetreden, met harde maatregelen, door het in eigen beheer nemen van de sanering door VCB.

Wat de veiligheid betreft bij het fosfor-veiligstellen --het is een punt ten aanzien waarvan wij eerder zeer kritisch waren-- heeft het plan van aanpak ons grotendeels gerust kunnen stellen. Desondanks blijft mijn fractie een stevige vinger aan de pols houden.

Voorzitter, mijn fractie onderschrijft de adviezen van De Brauw Blackstone Westbroek en hoopt dat de zakelijke houding die nogmaals door middel van dit statenvoorstel wordt onderstreept, ertoe leidt dat de BRZO-status er zo snel mogelijk van afkan. Graag horen wij van de gedeputeerde of hij nog mogelijkheden ziet om middels een actieve lobby bij de Autoriteit nucleaire veiligheid en straling (ANVS) een uitzonderingspositie voor Thermphos te bewerkstellingen. Misschien kan dit deel uitmaken van de Thermphos-deal die in de SGP-motie wordt voorgesteld.

Wat mijn fractie betreft had dit voorstel een hamerstuk kunnen zijn. Wij stemmen ermee in.

De heer **Willemse** (50-Plus). Voorzitter. Allereerst wil ik de heer De Bat een compliment geven voor de openheid en de informatieverstrekking waarmee hij de Staten op de hoogte brengt en houdt over de voortgang van het Thermphos-debacle.

Tijdens de statenvergadering van 13 januari is mijn fractie morrend en tandenknarsend akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van een extra bedrag, 2,5 miljoen, voor het fosfor-veiligstellen tot april. Wij gingen akkoord mét de kanttekening dat er een plan van aanpak moest komen om het terrein zo snel mogelijk veilig en bouwrijp te maken, voor een volgende bestemming. Welnu, dat plan van aanpak is er nu en het is duidelijk dat het nog eens miljoenen gaat kosten.

Gelukkig staat de provincie hiervoor niet alléén aan de lat. Voor het grootste gedeelte komen deze kosten voor rekening van ZSP, de grondeigenaar van het Thermphos-terrein. ZSP heeft destijds het terrein teruggekocht om vervolgens te verhuren aan Thermphos, hetgeen mijns inziens een "inschattingsfoutje" is geweest. Was deze transactie destijds niet bedoeld om Thermphos overeind te houden? Hoe dan ook, ZSP zit nu met de gebakken peren. Het zou mijn fractie niet verbazen wanneer ook de provincie hiervan nog een staartje zou meekrijgen. Indirect komen de bedragen die ZSP moet investeren in de sanering, bij een tegenvallende verkoopopbrengst via een achterdeur weer bij de provincie terecht. Immers, de provincie is grootaandeelhouder. Als deze veronderstelling onjuist is, hoor ik graag van de gedeputeerde hoe het dan wél zit.

Voorzitter, mijn fractie constateert dat de Staten voorlopig nog niet van het Thermphos-debacle af zijn, en dat de provincie en ook de Zeeuwse burger hiervoor in de toekomst nog flink de portemonnee zullen moeten trekken. Of zie ik dit te somber in? Er zijn veel besprekingen met het Rijk om tot financiële oplossingen te komen, maar het Rijk beweegt tot nu toe maar weinig terwijl wij hier in Zeeland ons het vuur uit de fosforsloffen lopen. Is er al een bijdrage van de demissionaire minister in zicht? Inmiddels is het april, voorzitter, en van het bedrag van 2,5 miljoen is nog maar weinig over. Het veiligstellen en -houden van de site kost immers zeven ton per maand. Een toezegging van het Rijk zou in ieder geval de indruk wekken dat de provincie er niet alleen voorstaat.

Mijn fractie vindt dat de kosten, verbonden aan het veiligstellen van de site, het provinciale budget ver te boven gaan. Als het Rijk niet over de brug komt, zou dit wel eens ten koste kunnen gaan van de komende begroting. Dat is geen leuk vooruitzicht. Voorzitter, de provincie heeft haar verantwoordelijkheid genomen en nu zijn het Rijk en ZSP aan zet. Mijn fractie zou het zeer op prijs stellen wanneer nog vóór het zomerreces van het Rijk duidelijkheid zou worden verkregen over de rijksbijdrage.

Voorzitter. Liever zouden wij de stekker uit dit project trekken, een hek rond het terrein plaatsen en de site als mausoleum of crypte achterlaten, maar natuurlijk is dat geen optie; wij hebben onze verantwoordelijkheid. De kosten zijn een blok aan ons been, niet meer te behappen zonder steun van de rijksoverheid. Zeeland is verantwoordelijk geworden voor datgene wat een multinational heeft achtergelaten. Hoe wrang kan het zijn?

De fractie van 50-Plus neemt kennis van het plan van aanpak en zij kan zich vinden in de zakelijke houding die de provincie kiest bij het veiligstellen van het terrein. Zij hoopt dat er snel wordt begonnen met de uitvoering van het plan van aanpak, zodat een nieuw bedrijf zich kan vestigen,

nieuwe werkgelegenheid kan worden toegevoegd en wij dit inktzwarte dossier kunnen afsluiten.

De heer **Viergever** (SP). Voorzitter. De gedeputeerde wil, als het over Thermphos gaat, graag unanieme Staten achter zich hebben, en dat begrijpt mijn fractie. Wij snappen dat het, als je dergelijke onderhandelingen moet gaan voeren, beter voelt wanneer je de steun van de complete Staten hebt. Wij zijn dan ook bereid om daaraan mee te werken, maar het voorliggende plan van aanpak kent best nog wel wat losse eindjes en die willen wij even benoemen. Wellicht verkrijgen wij ten aanzien van bepaalde onderdelen nog wat toezeggingen van de gedeputeerde.

Allereerst noem ik de democratische controle. Voorzitter, het enige wat wij hebben kunnen vinden in verband met de rol van de Staten, is dat de Staten moeten worden geïnformeerd. Natuurlijk hebben de Staten hun budgetrecht op het moment dat er geld nodig is, maar mijn fractie zou wat dit betreft toch graag de toezegging van de gedeputeerde krijgen dat hij de Staten informeert vóór er cruciale stappen worden gezet, óók als het gaat om stappen die worden gezet in de richting die de meerderheid van de Staten willen. Het gaat immers om miljoenen aan gemeenschapsgeld.

Vervolgens noem ik de zakelijke opstelling van de provincie waarvan in dit voorstel sprake is. Voorzitter, hierover heeft de gedeputeerde in de commissie gezegd dat hij hiervan misschien tijdens onderhandelingen moet afwijken. Wij willen dat de gedeputeerde dat niet doet vóórdat hij de Staten hierover heeft geïnformeerd en een meerderheid van de Staten met de desbetreffende verandering heeft ingestemd.

Verder onderkent mijn fractie de losse eindjes die het college ook zelf ziet. Mijn fractie geeft steun aan verder onderzoek met betrekking tot de ramingen en zij verlangt een duidelijke governance, het liefst een vorm waarbij de gedeputeerde niet langer in een spagaat van verschillende belangen komt te verkeren.

De heer **Temmink** (GL). Voorzitter. Op 31 maart, om vijf voor twaalf 's nachts, werd door VCB het plan van aanpak ingediend voor de verdere sanering van het Thermphos-terrein. Gelet op al datgene wat zich de afgelopen maanden heeft afgespeeld rond VCB, was dit een prestatie op zich. Nu er is gebroken met aannemer DS, is het uitgangspunt dat VCB zelf met een onderaannemer zorg gaat dragen voor de uitvoering van het totaalplan.

Inhoudelijk kan en wil mijn fractie niet ingaan op het plan van aanpak. Immers, dat is niet onze taak; daar gaat de provincie niet over. Wél zien wij het tijdstip van inleveren, vijf voor twaalf, als symbolisch voor datgene wat nog allemaal wordt gevraagd. Overal is er sprake van tijdsdruk, in het hele stuk, vaak ingegeven door financiële overwegingen, mede als gevolg van de nieuwe kernenergiewetgeving die januari 2018 ingaat. Daarmee worden er veel strengere eisen gesteld met betrekking tot radioactiviteit.

Voorzitter, mijn fractie richt zich vooral op het enige criterium dat volgens haar in dit hele proces voorop moet blijven staan, namelijk de veiligheid voor mens en milieu. Dat is ook datgene waarvoor de provincie verantwoordelijk is. Zolang het terrein niet passief veilig is verklaard, kan de provincie haar positie als bevoegd gezag niet overdragen aan de gemeente Vlissingen. Dat gebeurt pas wanneer de BRZO-status is geschrapt en de vergunningen voor IPPC en rivier zijn ingetrokken.

Bij mijn fractie heerst nog enige verwarring in verband met het begrip "passief veilig". Het plan van aanpak is evenmin helder waar het gaat om "fosforveilig". Kan de gedeputeerde aangeven wat nu precies onder "passief veilig" valt? Gaat het daarbij om de voor fosfor, radioactiviteit en asbest geldende normen die niet mogen worden overschreden?

Voorzitter. Een globale waardering van het plan van aanpak langs de meetlat van acht thema's leidt tot de conclusie dat er nog tal van onduidelijkheden overblijven, vooral waar het gaat om de risico's, zowel in financieel opzicht als qua planning. Het feit dat het college vraagt om een nader risicobeheersingsplan kan rekenen op de instemming van mijn fractie, zij het dat wij niet alleen denken aan de financiële aspecten, maar ook aan de veiligheid. Ook moet duidelijk worden wie waarvoor verantwoordelijk is als bevoegd gezag. Uitsplitsing van rollen en verantwoordelijkheden wordt terecht benoemd als belangrijke voorwaarde om überhaupt in een latere fase te kunnen overgaan tot nadere besluitvorming. Dan pas valt er ook wat meer te zeggen over de toekomstige governance-structuur.

Dat er in de tussenliggende periode nader overleg plaatsvindt tussen onder meer de provincie, ZSP, het Rijk en EU, is iets dat mijn fractie noodzakelijk acht. De andere partijen zullen écht over de brug moeten komen. Het kan immers niet zo zijn dat eigenaar ZSP straks de winst opstrijkt en dat de Zeeuwse burgers opdraaien voor de gigantische kostenpost van tientallen miljoenen, boven op de 3,6 miljoen die wij nu al extra beschikbaar hebben gesteld. Vaak genoeg heeft ook mijn fractie gewezen op de positie van de andere belanghebbenden en hun verantwoordelijkheden. In de commissie heeft de gedeputeerde niet voor niets bevestigd dat hij in gesprek is, onder meer met ZSP, om te bewerkstelligen dat de opbrengsten beschikbaar komen voor de sanering.

Voorzitter. De extra beoordeling door De Brauw Blackstone Westbroek wordt door mijn fractie onderschreven: de verantwoordelijkheid van

de provincie houdt in dat het terrein passief veilig wordt verklaard. Daarmee komen wij terug bij datgene wat mijn fractie in dit hele proces voortdurend als belangrijkste element heeft benoemd: volksgezondheid en veiligheid. Tegen die achtergrond stel ik nog enkele vragen.

Uit de beantwoording van onze in de commissie gestelde vragen is gebleken dat de datum van 6 februari 2018 spijkerhard is waar het gaat om de gevolgen van de nieuwe Energiewet, dat wil zeggen in financiële zin, maar zijn er ook verschillen met betrekking tot de volksgezondheid? Wie controleert een en ander? Wat moet er gebeuren wanneer die datum niet wordt gehaald? Wie betaalt dan de kosten, verbonden aan het verder radioactiefvrijmaken ?

De heer **Van de Velde** (SGP). Voorzitter. Wat betekent het als iets helder en duidelijk is? Laten wij maar achter "helder" zetten: goed waarneembaar, en achter "duidelijk": goed te onderscheiden. Het zijn twee heel belangrijke woorden voor het dossier Thermphos. Wij weten allemaal dat beide woorden niet op elk moment hebben geleid tot helderheid en duidelijkheid. Een aantal jaren zijn aannemers bezig geweest op het Thermphos-terrein. Ze hebben daar veel werk verzet, maar ze hebben ook een handtekening onder een overeenkomst gezet en helaas komt niet iedereen zijn woord na. Ook dat gaat ten koste van ons allemaal. Wij vragen de gedeputeerde of hij nog bij VCB gaat aandringen op vervolgacties richting aannemers. Voorts blijkt dat de sanering moeilijker is dan aanvankelijk werd gedacht. Het is een lastige, ingewikkelde materie.

Voorzitter. Nu er een nieuwe situatie is ontstaan, is het tijd om "aan de voorkant" alles helder en duidelijk te hebben. In de commissie heeft mijn fractie gepleit voor een zogenaamde "Thermphos-deal", een totaaldeal, met ZSP, Rijk en EU. Die helderheid zit 'm in het feit dat goed waarneembaar is hoe de provincie wil handelen. Daarom ligt het statenvoorstel er en zullen wij die zichtbaarheid nog vergroten met een motie.

De duidelijkheid zit 'm in het onderscheid dat de provincie maakt waar het gaat om de vraag wie voor welk deel verantwoordelijk is. Die scherpte heeft het college in de afgelopen maanden steeds meer naar voren gebracht, zulks naar de wens van de Staten. Nu het plan van aanpak er ligt, is het belangrijk dat de provincie ook een heldere streep in het zand trekt, goed waarneembaar dus. Wij maken onderscheid tussen wat wij nog willen doen en de situatie waarin onze rol ophoudt. Een stevige stok achter de deur, richting andere partijen, is op dit moment nodig: helder en duidelijk dus. Want, voorzitter, duidelijk dient te zijn dat de provincie zich als overheidsorgaan al maximaal heeft ingespannen om op grond van haar rol bij te dragen aan het opruimen en veiligstellen van het Thermphos-terrein. Zeeuwse inwoners mogen niet de dupe worden van grote uitgaven door de provincie in verband met het Thermphos-terrein, aangezien investeringen in de Zeeuwse samenleving hierdoor onder druk komen te staan.

Daarom, voorzitter, is een totaaldeal, een Thermphos-deal, nú nodig om duidelijke, sluitende afspraken te maken met ZSP, het Rijk en de EU. Ook tijdens de commissievergadering is naar voren gekomen dat het vergrootglas nu bewust boven ZSP wordt gehouden. Ook de heer Temmink heeft erop gewezen dat ZSP zal kunnen beschikken over de toekomstige opbrengsten van het terrein. Dat terrein is veel geld waard; het ligt op een toplocatie. Het kan niet zo zijn dat de Zeeuwse inwoners voor de kosten moeten opdraaien, terwijl uiteindelijk ons havenbedrijf er met de winst vandoor gaat.

Wij stellen daarom in de motie voor om te bewerkstelligen dat ZSP een maximale financiële inspanning levert en de toekomstige opbrengsten van het terrein voor de sanering inzet. Als cruciaal beschouwen wij dat, totdat de Thermphos-deal is gesloten, alle lopende activiteiten voor het fosforveilig maken van het terrein gewoon plaatsvinden, maar dat de kosten die daaraan verbonden zijn --uitgezonderd de eventuele beheerkosten-- worden gedekt met de resterende middelen van het bedrag dat door de curatoren en het Rijk beschikbaar is gesteld. Er zit bij VCB immers nog steeds geld in de pot.

De **voorzitter**. Door de leden Van de Velde, Veraart, Bierens en Kool-Blokland is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 april 2017;

kennisgenomen hebbend van:
- het statenvoorstel Plan van aanpak TG;
- de publieksversie Plan van aanpak Thermphos (VCB);

overwegende dat:
- het statenvoorstel een heldere koers biedt voor de omgang van de provincie met het plan van aanpak Thermphos, waarin de aanpak wordt beschreven voor de totaalsanering van het Thermphos-terrein;
- een duidelijke afbakening van de rol van de provincie en een zakelijke houding noodzakelijk zijn om geen verwachtingen te scheppen naar andere partijen;
- de provincie al enkele jaren aangeeft dat zij staat voor haar handtekening als het gaat om het fosforveilig maken (eerste fase) van het terrein en de beheerkosten ten behoeve van een schoon, veilig en duurzaam uitgeefbaar terrein;
- Provinciale Staten inmiddels respectievelijk 1,1 en 2,5 miljoen euro uit hun eigen middelen hebben

gevoteerd te behoeve van de beheer- en saneringskosten van het Thermphos-terrein;

van oordeel dat:
- de provincie als overheidsorgaan zich al maximaal heeft ingespannen om vanuit haar rol bij te dragen aan het opruimen/veiligstellen van het Thermphos-terrein;
- Zeeuwse inwoners niet de dupe mogen worden van grote uitgaven door de provincie ten laste van het Thermphos-terrein, aangezien hierdoor investeringen in de Zeeuwse samenleving onder druk komen te staan;
- het Rijk en de EU financiële verantwoordelijkheid dienen te nemen nu (ook op hun verzoek) er een plan van aanpak ligt voor de gehele sanering;
- de eigenaar van de gronden, ZSP, een grote verantwoordelijkheid heeft om de sanering van Thermphos mede te bekostigen vanuit de toekomstige opbrengsten van het terrein;

dragen het college van GS op om:
- een totaaldeal, een Thermphos-deal, te maken met ZSP, rijksoverheid en EU, inclusief een sluitende financiële paragraaf en sluitende afspraken vanuit ieders rol;
- te bewerkstelligen dat ZSP een maximale financiële inspanning levert en daarnaast ook toekomstige opbrengsten van het terrein voor de sanering zal inzetten;
- totdat de Thermphos-deal gesloten is, alle lopende activiteiten voor het fosforveilig maken van het terrein te laten plaatsvinden en deze kosten (uitgezonderd eventuele beheerkosten) uit de resterende middelen te voldoen die de curatoren en het Rijk beschikbaar hebben gesteld;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 1.

De heer **De Bat** (GS). Voorzitter. Er zijn toch nog heel wat vragen en opmerkingen naar voren gebracht, maar dat past ook wel bij een dergelijk dossier.

De termen "vijf voor twaalf" en "symbolisch" zijn gevallen, en zo denk ik er ook over. Immers, het plan van aanpak is tot op het laatste moment bijgesteld en op dit moment zijn er ook weer vervolg-bijstellingen nodig omdat zaken duidelijker worden en partijen verantwoordelijkheid gaan nemen. Die ontwikkeling gaat door, maar de lijn van het plan van aanpak is de lijn waarop wij gaan koersen. Het is van het grootste belang dat dit plan er nu is.

Eveneens van belang is de vraag: hoe gaan alle partijen, betrokken bij dit dossier, hun verantwoordelijkheid nemen? Ook in de motie wordt hierop ingegaan. Voorzitter, het is een kwestie van veel praten en onderhandelen. Het zijn processen van lange adem. Ook bij de uitwerking van "Zeeland in stroomversnelling" hebben wij gezien dat zoiets tijd vraagt. Je moet in een dergelijk proces ook soms rust brengen, maar Thermphos is een dossier waarbij wij daarvoor geen tijd hebben.

Zo geldt zeker voor de EU dat niet precies duidelijk is bij wie je moet zijn om iets geregeld te krijgen. Het is dus een kwestie van zoeken. Hoe kom je zo snel mogelijk bij degenen die er wél over kunnen gaan? Overigens, wij staan er niet "blanco" in want ook in het verleden hebben wij in Brussel contacten gehad en die kunnen wij opnieuw inschakelen. Hetzelfde geldt voor het Rijk. De reactie van het ministerie van Economische Zaken, gegeven namens het kabinet, biedt een opening maar dat betekent niet dat wij er daarmee zijn.

De allerbelangrijkste vraag is nu: wie gaat nu wat doen, en wat kost het uiteindelijk écht? Wij moeten het antwoord op die vraag scherp krijgen. Al eerder gaf ik aan dat wij nu door Fakton een analyse laten maken van zowel datgene wat nu aan de kostenkant van het hele project staat, als datgene wat aan de opbrengstenkant kan worden genoteerd, gelet op de verkoop van het terrein. Welnu, Fakton is bezig; een eerste voorlopig resultaat verwachten wij in mei. Hopelijk kunnen wij aan de hand daarvan duidelijk maken dat datgene wat aan de kostenkant staat, deugdelijk is onderbouwd, en wat het terrein kan opbrengen. Staan die zaken in verhouding met elkaar en wat is het gat dat mogelijk overblijft? Deze duidelijkheid is nodig om het ministerie mee te krijgen. Totdat het zover is, kijkt men mee. Dat is nodig, mede om de onderhandelaars uiteindelijk te bewegen tot een bepaald bedrag. Totdat het zover is, trachten wij wél om tot afspraken te komen opdat men gaat meedoen. Deze zaken liggen in elkaars verlengde. Zo zijn wij bezig om alle partijen die in verband met deze deal worden genoemd, mee te krijgen.

Voorzitter. Intussen worden er kosten gemaakt. Tegen die achtergrond ben ik blij met het laatste onderdeel van het dictum van de motie waarin wordt aangegeven: zorg er wél voor dat de huidige werkzaamheden betaald kunnen worden. Overigens, ik verzoek de indieners om in dit onderdeel een wijziging aan te brengen, in die zin dat "fosforveilig" wordt vervangen door "passief veilig". Dit heeft te maken met de vergunningen. Wij hebben steeds gesteld dat de rol van de provincie is gekoppeld aan het hebben van de BRZO-status, en die status kan eraf op het moment dat het fosfor weg is in relatie met een bepaalde norm. Het is aan die norm dat wij moeten voldoen. De term "passief veilig" is tegen die achtergrond in juridische zin de beste term die wij kunnen hebben. De door mij gevraagde wijziging is ook van belang met het oog op de te voeren gesprekken.

Voorzitter, wij gaan proberen om "totale afspraken" te maken, maar in de tussenliggende periode moeten wij blijven handelen. Er moet gewoon gewerkt worden; het fosforslib moet van het terrein af. Daarvoor is de tien miljoen die nu beschikbaar is, in eerste instantie bedoeld. Naar alle waarschijnlijkheid zal het college in mei of juni met een voorstel naar de Staten komen in verband met de beheerkosten. Ook dat moet worden georganiseerd; het is een tussenstap die erbij hoort, weer voor een bepaalde periode.

Door de SP-fractie is de vraag gesteld: waar zitten we nu en wanneer gaat het college ons informeren over de cruciale stappen? Voorzitter. Het antwoord is positief. Wij hebben de Staten steeds geïnformeerd en dat zullen wij ook blijven doen. Zo'n stap --ik doel nu op het genoemde voorstel in verband met de beheerkosten-- zullen wij weer onderbouwen. Steeds komen wij bij de Staten terug. Elke cruciale stap zullen wij voorleggen, zodat de Staten volledig worden "meegenomen" in dit proces.

Voorzitter. In het plan van aanpak van VCB staan scenario's. Eén daarvan houdt in dat er met Petrogas wordt gewerkt. Er zijn ook scenario's waarbij er met andere partijen wordt gewerkt. Men heeft nu te maken met de cruciale vraag: met welke partij gaan wij het contract sluiten? Als het zover is, weten wij ook welke periode nodig is voor het verwerken van het natte fosforslib. Dat moment is cruciaal om de planning definitief te kunnen vaststellen, zoals bedoeld in het plan van aanpak.

Ondertussen zijn natuurlijk ook andere onderdelen in werking. Waar het gaat om het schoonmaken van de ovens is de techniek rond. Ten aanzien hiervan speelt de vergunning weer een bepaalde rol. Daarover zijn nu gesprekken gaande. De heer Bierens heeft gevraagd of er iets over de planning kan worden gezegd. Voorzitter, met inachtneming van het feit dat de rol van de provincie is gekoppeld aan de BRZO-status, zou in mei 2018, volgens het plan van aanpak, dit geheel afgerond moeten zijn.

De heer **Veraart** (D66). Voorzitter. De vraag die ik nu wil stellen, zal zeker geen verrassing zijn. Misschien uitgelokt door vragen van de Staten geeft de gedeputeerde nu een zeer uitvoerige toelichting op allerlei technische aspecten, planning en plan van aanpak. Mijn vraag is: is hier nog de gedeputeerde aan het woord, óf de commissaris van VCB?

De heer **De Bat** (GS). Voorzitter. Ik geef nu datgene weer wat wij als provincie te horen hebben gekregen in verband met de planning. Mij zijn daarover vragen gesteld en daarop antwoord ik als gedeputeerde.

Mevrouw Pijpelink vraagt zich af wat de toezegging van minister Kamp waard is. Voorzitter, dat is afhankelijk van de gesprekken die nu gaande zijn en van datgene wat het werk van Fakton oplevert. Belemmert het Thermphos-dossier het fusieproces waarmee ZSP doende is? Voorzitter, het zijn twee afzonderlijke processen, zij het dat ze natuurlijk met elkaar te maken hebben. Over beide processen --ze zijn belangrijk en moeten hoe dan ook tot een goed einde worden gebracht-- worden de Staten voortdurend geïnformeerd. Wat Thermphos betreft weten wij wat het einde is en wat het fusieproces betreft is dat einde iets dat we nog gaan bespreken.

Mevrouw Kool heeft op snelheid aangedrongen maar zij heeft dat gelukkig aan zorgvuldigheid gekoppeld. Met haar ben ik het eens dat hier de kosten voor de baat uitgaan. Wij zullen in dit proces de technische en de financiële aspecten moeten koppelen. Die zaken zullen bij elkaar moeten komen, zodat er geen deeloplossingen komen, maar een totaaloplossing.

De heer Veraart heeft terecht onderscheid gemaakt tussen een harde en een zakelijke aanpak. Voorzitter. Ook bij een zakelijke aanpak ga je af en toe --en ik hoop niet dat de heer Viergever dit met "afwijken" bedoelde-- onderhandelen. Dat heeft er niet mee te maken dat je dan niet zakelijk of hard zou zijn; het heeft ermee te maken dat er een oplossing moet komen, en over die oplossing kun je het dan hebben. De bespreking van zo'n deal ga je, wat mij betreft, hard en zakelijk in, maar je moet toch terugkomen met een uitkomst waarover je tevreden kunt zijn. Dát heb ik bedoeld toen ik hierover in de commissie sprak.

Met de heer Veraart constateer ik dat het punt van de governance terugkomt. Dat staat ook zo in het statenvoorstel. Ook hiervoor is van belang dat wij beter weten hoe nu precies al die onderdelen van het proces hun eigen vervolg krijgen. Als VCB een contract sluit met een aannemer over de fosforslibverwerking --en dat dus geregeld is-- behoeft er geen sprake meer te zijn van een zware structuur. Verder hebben wij al eerder gezamenlijk vastgesteld dat er een scheiding moet komen tussen de verschillende petten, de pet van de commissaris en die van de gedeputeerde. Ook daarop komen wij later terug, met een voorstel.

De heer Verburg vraagt hoe het precies zit met de BRZO-status. Voorzitter. De ontwerp-vergunning is al gepubliceerd. Er is één zienswijze, namelijk van de ILT (Inspectie leefomgeving en transport). De situatie is dus overzichtelijk. In principe zou al heel snel de zogenaamde beëindiging van de BRZO-status in gang kunnen worden gezet, waarna de provincie een stapje terug kan zetten.

Voorzitter. De handhaving met betrekking tot de vergunningen is in dit geheel één van de belangrijke aspecten. Er zijn bijzonder veel toezichthoudende instanties. Wat wij als provincie

proberen --het is overigens een opdracht die primair VCB aangaat-- is ervoor zorgen dat iedereen goed is geïnformeerd en dat partijen met elkaar spreken. Voorkomen moet worden dat men door verschillende instanties tot verschillende lijnen wordt gebracht. VCB dient hierin te investeren en de provincie kan hier, gelet op haar toezichthoudende taak, af en toe meekijken en een beetje helpen. Ik voeg hieraan toe dat eenmalige oplossingen hierbij horen. Het slopen van de ovens volgens het oude proces hoeft nu niet meer; daar kan dus op een andere manier naar worden gekeken, als het maar met inachtneming van de geldende veiligheidsnormen gebeurt.

De vraag van de heer Bierens over de planning heb ik al beantwoord.

De heer Bosch heeft een vraag gesteld over de ANVS. Voorzitter, ook daarvoor geldt weer: dit is allereerst aan VCB. Ik voeg hieraan toe dat Jan van den Heuvel, directeur van de ANVS, door het Rijk is aangewezen als contactpersoon in de relatie met Zeeland. Nogmaals, het is ook wat dit betreft aan VCB om ervoor te zorgen dat men hier zijn rol speelt. De ANVS wil best wel bewegen maar is nu eenmaal gebonden aan Europese regelgeving. Steeds kan er een bepaalde spanning op zitten en zoekt iedereen zijn ruimte om mee te denken.

De heer Willemse vraagt of er verder nog kosten voor de provincie zullen optreden. Het antwoord, voorzitter, is gewoon: ja. In elk geval zijn er voor de komende periode nog de beheerkosten. Hoeveel en hoe lang... Dat zullen wij in het volgende voorstel nader proberen te duiden, maar er zál een nieuw verzoek komen in verband met de beheerkosten.

Ik meen, voorzitter, dat ik al op de twee "losse eindjes" van de heer Viergever en ook op de kwestie van de governance ben ingegaan.

De heer Temmink kan ik zeggen dat de datum van februari 2018 zo cruciaal is omdat op dat moment de kosten omhoog gaan in verband met nieuwe regelgeving, onder meer over opslag en verwerking. Vóór dat moment moeten wij veel verder zijn dan nu het geval is. Anders lopen wij een vooral financieel risico.

De heer **Temmink** (GL). Voorzitter. Wat de financiële veranderingen en kosten zijn, die als gevolg van de nieuwe wet optreden, weten we. Gaat het ook om veranderingen in de sfeer van de volksgezondheid? Of blijft het wat dat betreft hetzelfde?

De heer **De Bat** (GS). Wij werken onder de wetgeving die op dit moment geldt en daarmee wordt de volksgezondheid gewaarborgd. Dat zal vanaf 2018 hetzelfde zijn. Het gaat immers vooral om de manier van opslaan en om de wijze van verwerken. Hierover zijn op Europees niveau afspraken gemaakt.

Voorzitter. Met de ingediende motie wordt weergegeven hoe het college wil opereren om voor dit dossier oplossingen te bieden. Daar hoort een totaaloplossing bij die door alle partijen wordt gedragen. Echter, de komende periode moeten wij wel gewoon de stappen zetten die nodig zijn. Wij moeten niet gaan zitten wachten op die totaal-deal. Dat zou een volstrekt verkeerd signaal zijn: als er intussen niets wordt gedaan, levert dat alleen maar meer negativiteit op. Wij moeten ervoor zorgen dat er over die totaal-deal wordt gesproken en dat wij daarvoor alle partijen meekrijgen, én tegelijkertijd moet de inzet van de provincie zijn dat VCB voor datgene wat is gerelateerd aan de taken en bevoegdheden van de provincie, oplossingen biedt. Waarschijnlijk in mei, mogelijk in juni komen wij weer met een voorstel dat is gerelateerd aan onze taken en de totaal-deal blijft voor ogen staan om ervoor te zorgen dat alle partijen hun verantwoordelijkheden nemen.

Het is tegen deze achtergrond, voorzitter, dat ik de motie zou kunnen overnemen, maar ik vind het ook prima wanneer zij gewoon in stemming wordt gebracht.

De heer **Bosch** (PVV). Voorzitter. De gedeputeerde heeft aangegeven dat hij in de motie de term "fosforveilig" graag vervangen ziet door de term "passief veilig". Ik vraag hem om hierop nader in te gaan want mijn fractie vreest dat, als deze wijziging wordt aangebracht, een bredere interpretatie mogelijk is dan overeenkomt met onze bevoegdheid.

De heer **De Bat** (GS). Voorzitter, in de werkelijkheid is het nét andersom. "Passief veilig" zou men inderdaad heel breed kunnen interpreteren, maar deze term is gekoppeld aan de BRZO-status en in het kader daarvan gelden er normen waaraan moet worden voldaan. Dit betekent dat er alsnog wel een bepaalde hoeveelheid fosfor aanwezig mag zijn. Voorzitter, ik moet nu zien te voorkomen dat de heer Veraart mij gaat interrumperen met de opmerking dat ik weer een andere pet opzet. Ik onderstreep dat ik nu vertel wat ik als gedeputeerde weet van degenen die bij VCB actief zijn. Als het om "fosforveilig" zou moeten gaan, zou in elk bochtje en hoekje het fosfor verwijderd moeten zijn, en dat is niet datgene wat is gekoppeld aan de BRZO-status. Vandaar dat wij de term "passief veilig" gebruiken.

Mevrouw **Pijpelink** (PvdA). Voorzitter. In hoeverre staat er nu iets in de voorliggende motie dat ertoe leidt dat zij niet overbodig is? In hoeverre is in deze motie iets opgenomen dat nog niet door de gedeputeerde wordt gedaan, namelijk ZSP en het Rijk erbij sleuren en zorgen dat een en ander veilig gebeurt? In de commissie en ook vandaag heeft de gedeputeerde ons uitvoerig verteld wat het college

met betrekking tot dit dossier doet. Al vaak hebben wij het in deze zaal gehad over overbodige moties. Ik ben ervoor om moties te steunen waarmee een krachtig signaal wordt afgegeven, maar bij déze motie heb ik het gevoel dat zij overbodig is. Het oordeel van de gedeputeerde over deze motie komt neer op: "het mag" en de Staten bepalen zelf welke moties aan het college worden meegegeven, maar ik hoor graag waarom de gedeputeerde nu niet zegt dat deze motie overbodig is. Nogmaals, volgens mij staat er in deze motie niets nieuws.

De heer **De Bat** (GS). Voorzitter, ik blijf maar bij mijn eerste reactie en vervolgens is het oordeel aan de Staten. Met de motie wordt datgene ondersteund wat het college doet en ik vind het geen probleem wanneer op sommige momenten heel duidelijk wordt dat de Staten een en ander nog eens vastleggen. Ik zou de motie kunnen overnemen, maar ik vind het ook prima wanneer zij in stemming wordt gebracht zodat ik haar als een sterk signaal kan meenemen.

De heer **Van de Velde** (SGP). Voorzitter. De vraag van mijn fractie over actie in de richting van VCB is nog niet beantwoord. Wat wordt er gedaan naar aanleiding van het feit dat de aannemer is afgehaakt? Wat gaat de provincie daarmee richting VCB doen?

De heer **De Bat** (GS). Dat loopt, voorzitter. VCB is in onderhandeling. Het "TK" ontbinden is één, maar daarna heb je wel te maken met de vervolgprocessen. Daarover is men nu druk in onderhandeling. Het zal niemand verbazen dat hieraan allerlei consequenties verbonden zijn. VCB informeert ons over elke stap die men in dit proces zet. Tot op heden hebben zich geen consequenties voorgedaan die direct invloed hebben op zaken waarover de Staten zouden moeten besluiten. Deze onderhandelingen moeten worden afgerond; ook vandaag wordt erover gesproken. In dit geheel speelt ook Petrogas een rol.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. In tweede termijn ga ik nog even in op de kostenbatenanalyse die nu wordt gemaakt. In wiens opdracht gebeurt dit? Is deze opdracht verstrekt door de gezamenlijke partijen?

De heer **Temmink** (GL). Voorzitter. Mij aansluitend bij de opmerkingen, door mevrouw Pijpelink gemaakt over de motie, leg ik de indieners nog enkele vragen voor.

Op grond van het eerste onderdeel van het dictum kan worden geconcludeerd dat de SGP-fractie de zakelijke opstelling die zij tot nu toe zo duidelijk heeft gekozen, wat loslaat. Met dit onderdeel wordt het college opgedragen om mee te praten over een totaal-deal en op die manier mee te doen. Daarmee kan de verwachting worden gewekt dat de provincie na fase 1 ook met de volgende fasen een bijdrage gaat leveren. Hoe kijkt de SGP-fractie hier tegenaan?

In het derde onderdeel van het dictum wordt gesteld dat de "resterende middelen" moeten worden ingezet. Wat, voorzitter, moet er gebeuren als het bedrag van 10 miljoen niet voldoende blijkt te zijn?

De heer **Van de Velde** (SGP). Voorzitter. Soms lijkt de wereld te worden omgedraaid; ik hoor nu de fractie van GroenLinks de SGP-woorden spreken van een paar jaar terug, over de zakelijke opstelling. Toen was de fractie van GroenLinks nog niet zover. Dat dat nu wél het geval is, is fijn om te constateren want die zakelijke opstelling laten wij natuurlijk niet los.

Mevrouw Pijpelink kan ik zeggen dat ook mijn fractie niet zo houdt van overbodige moties. Echter, in onze motie worden mijns inziens de zaken wat strakker aangezet dan door de gedeputeerde is verwoord. Gelet op zijn rol is de wijze waarop hij het heeft verwoord, wellicht te begrijpen. Immers, als onderhandelaar moet je je soms even wat minder strak opstellen in het spel, maar mijn fractie heeft er ontzettend veel behoefte aan om een duidelijke streep in het zand te trekken met een uitspraak van de Staten. In het statenvoorstel wordt een aantal punten weergegeven, maar de punten die in de motie zijn opgenomen, staan er niet zo klip en klaar in. Ik heb niet voor niets de woorden "helder" en "duidelijk" gebruikt, dus: "goed waarneembaar" en "onderscheid maken". Wij vinden het van belang dat dit door Provinciale Staten eensgezind naar buiten wordt gebracht.

Wij willen het dus wat scherper neerzetten dan de gedeputeerde heeft gedaan, met name ook tegenover ZSP. Immers, dat zal nog een harde dobber worden... Voorzitter, wij zijn al geruime tijd bezig met dit dossier en ik vind het echt onuitstaanbaar wanneer constant van de provincie wordt verlangd dat zij maar de portemonnee trekt. Dat moet nu maar zo'n beetje klaar zijn.

De heer **Temmink** (GL). Dat er wordt gekozen voor een zakelijke instelling, lijkt ons logisch. Echter, wij hebben ook te maken met de volksgezondheidsaspecten. Daarnaast herhaal ik mijn vraag hoe twijfelachtig het wellicht wordt wanneer de provincie over de totaal-deal mee blijft praten, en dus ook over alle volgende fasen. Roept dat geen verwachtingen op? Ook herhaal ik mijn vraag: wat moet er gebeuren wanneer blijkt dat die 10 miljoen niet voldoende zijn?

De heer **Van de Velde** (SGP). Voorzitter. In de commissie heb ik al gezegd dat het heel raar zou zijn wanneer de provincie, als belangrijke partij, in

de eerste fase niet aan tafel zou zitten, ook om na te gaan wat er intussen gebeurt. Daarmee zou de provincie zichzelf buitenspel zetten. Dan zou er óver je gepraat worden, en niet mét je. Daarom wordt dit zo geformuleerd in het dictum, mét de door mij genoemde streep in het zand.

Volgens mij, voorzitter, kan de gedeputeerde deze motie naar de onderhandelingstafel meenemen, als een forse statenuitspraak want dat is het. Het is volgens mij zaak dat er niet allerlei losse afspraakjes worden gemaakt, bijvoorbeeld tussen de provincie en het Rijk, of tussen het Rijk en ZSP. Heel belangrijk is dat er sprake is van één totaal-deal, met z'n allen aan tafel.

Wat de laatste opmerking van de heer Temmink over de kosten betreft, voorzitter, kan ik zeggen dat ik überhaupt niet weet of er opdrachten in het verschiet liggen die meer dan 10 miljoen gaan kosten. Door de gedeputeerde is in de commissie duidelijk gezegd dat het college niet wil dat ondertussen zaken stil komen te liggen. Daar zijn wij het mee eens, maar dat mag niet voor rekening van de provincie gebeuren. Immers, er zit bij VCB nog genoeg geld in de pot. Dat moet eerst maar eens worden opgemaakt en volgens mij snapt iedereen wel dat, als het geld op is, middelen ergens vandaan moeten worden gehaald. Ik meen dat in de motie hierover heldere signalen worden gegeven.

De heer **Temmink** (GL). Ik dank de heer Van de Velde voor zijn toelichting maar wat het laatste onderdeel van het dictum betreft herinner ik hem eraan dat er niet voor niets een onderzoeksrapport ligt dat ook voor de SGP-fractie duidelijk maakt dat er, naast de 41 en de 3,6 miljoen, nog zeker 90 tot 135 miljoen extra verwacht wordt. In elk geval is het voor mijn fractie niet zeker dat het bedrag van 10 miljoen voldoende zal zijn.

De heer **De Bat** (GS). Voorzitter. Het simpele antwoord op de vraag van de heer Bierens is dat de opdracht is verstrekt door twee partijen, namelijk de provincie en ZSP.

Voor alle helderheid merk ik nog op dat het genoemde bedrag van 10 miljoen wordt ingezet voor de verwerking van het fosforslib en het veiligstellen. Wanneer blijkt dat dit bedrag niet voldoende is, kom ik bij de Staten terug. Als ik deze opdracht op deze manier verwoord, heb ik het goed begrepen, denk ik.

De heer **Van de Velde** (SGP). Volgens mij staat heel helder in de motie: "uitgezonderd eventuele beheerkosten". Dat is volgens mij de opdracht die er ligt, datgene wat mensen en partijen van de provincie verwachten, gelet op de handtekening die onder de overeenkomst staat. Verwacht wordt dat dat wordt nagekomen. De gedeputeerde zal naar de Staten terug moeten komen wanneer hij geld wil uitgeven ten behoeve van ándere zaken, buiten de beheerkosten. Als dat gebeurt, zullen wij hier te maken krijgen met een harde dobber; dat weet ik in elk geval wél...

Voorzitter. De indieners van de motie hebben er geen probleem mee wanneer "fosforveilig" wordt vervangen door "passief veilig".

De **voorzitter**. Ik constateer dat motie nr. 1 in die zin is gewijzigd, dat in het derde onderdeel van het dictum het woord "fosforveilig" is vervangen door de woorden "passief veilig".

Het statenvoorstel wordt bij handopsteken met algemene stemmen van de aanwezige leden aangenomen.

De gewijzigde motie nr. 1 wordt bij handopsteken met algemene stemmen van de aanwezige leden aangenomen.

20. Vragensessie

Er zijn geen vragen.

21. Moties, niet behorend bij een agendapunt

Er zijn geen moties.

22. Resumptie van de besluiten; statengriffier gemachtigd

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten de resumptie van de besluiten aan de griffier over te laten.

23. Sluiting

De voorzitter. Dames en heren. Ik zal geen leeftijd noemen --dat schijnt tegenover dames niet beleefd te zijn-- maar ik vermeld toch even dat mevrouw Heerkens vandaag jarig is en een kroonjaar viert. Wij feliciteren haar van harte.

De vergadering wordt te 10.53 uur gesloten.

Vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland in hun vergadering van 19 mei 2017, onder nummer:

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter.

, griffier.